

EIX DE DEBAT 3 - Fase diagnosi

Una cooperació transformadora

A. INTRODUCCIÓ

Aquest eix de debat es refereix a les observacions fetes per l'avaluació de mig termini del Pla director 2019-2022 amb relació a dos elements que fonamenten el caràcter transformador de la cooperació de la Generalitat de Catalunya: la incorporació de l'Enfocament de gènere i basat en drets humans, i el treball per a la coherència de polítiques per al desenvolupament. L'objectiu de l'exercici que es proposa és recollir aportacions de diagnosi sobre aquestes qüestions per contrastar les conclusions i les recomanacions de l'avaluació amb els diferents agents informants, tot enriquint la diagnosi d'aquest eix per a l'elaboració del Pla director 2023-2026.

La present fitxa aporta una síntesi dels principals resultats i recomanacions amb relació a aquest eix de debat.

B. RESULTATS I RECOMANACIONS APORTADES PER L'AVALUACIÓ MIG TERMINI DEL PLA DIRECTOR DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT 2019-2022

1. Sobre l'Enfocament de gènere i basat en Drets Humans (EGiBDH) i la sostenibilitat ambiental

El Pla director aposta per seguir consolidant l'enfocament de gènere i basat en drets humans (EGiBDH) que, a partir de les actuacions de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD), es va anar definint i construint en anteriors planificacions. El Pla vincula la capacitat transformadora de la cooperació, així com part de la seva qualitat, a l'aplicació d'aquest enfocament, i aposta per "mantenir la centralitat de l'EGiBDH dins de la política de cooperació", considerant prioritari continuar el seu desplegament "que ha d'esdevenir característic de la cooperació catalana en conjunt".

El Pla director planteja dos reptes per al quadrienni, amb relació a l'EGiBDH. El primer es refereix a l'aplicació de l'EGiBDH a tota l'actuació en l'àmbit de cooperació de la Generalitat. En aquest sentit, el Pla director indica que "serà prioritari facilitar que l'EGiBDH formi part, progressivament, de la pràctica del conjunt d'unitats de la Generalitat actives en cooperació". El segon repte fa referència a continuar amb la millora conceptual i operativa de l'EGiBDH, amb la incorporació, especialment de la qüestió de la sostenibilitat ambiental.

Principals resultats de l'avaluació sobre l'Enfocament de gènere i basat en Drets Humans i la sostenibilitat ambiental.

- Pel que fa a la incorporació de l'EGiBDH en l'actuació en cooperació al desenvolupament del conjunt del Govern, s'ha constatat que el fet que l'alineament dels projectes de

cooperació que fan els departaments amb l'EGiBDH segueix sent un gran repte a superar, especialment en les actuacions que els departaments duen a terme de forma autònoma (sense participació de l'ACCD). L'instrument de suport econòmic als departaments per impulsar actuacions de cooperació pot contribuir d'una manera enfortida a la incorporació d'aquest enfocament en les seves actuacions de cooperació.

- Amb relació a la incorporació de la sostenibilitat ambiental a l'EGiBDH, aquesta es reconeix però no s'ha treballat prou per a visibilitzar-la. En tot cas, es constata que l'EGiBDH i la seva concepció de posar la vida al centre integra la sostenibilitat ambiental, i per tant seria perfectament viable enfortir l'enfocament amb major integració explícita de la dimensió ambiental.
- S'han fet avenços en la transversalització de la sostenibilitat ambiental, tant en les actuacions de cooperació i d'Educació per el Desenvolupament amb les entitats, com en el si de l'ACCD i el treball en Coherència de Polítiques per al Desenvolupament (CPD).
- Tanmateix, s'identifica com un repte pendent la manca de capacitat de l'ACCD i del sector social per a dur a terme iniciatives de més abast, que siguin clarament projectes ambientals, és a dir sectorials. L'anàlisi quantitativa mostra que la contribució a l'Objectiu estratègic 4 "Garantir un medi ambient saludable i motor d'un desenvolupament humà sostenible" procedeix principalment dels departaments que tenen les competències en la matèria (medi ambient, acció climàtica, agricultura i alimentació, etc.). Concretament, s'identifica una expertesa i focalització específica en relació als residus i l'economia circular, impulsada per l'Agència Catalana de Residus.

Recomanacions sobre l'Enfocament de gènere i basat en Drets Humans

- 1) **Identificar i impulsar accions conjuntament amb els departaments per fer efectiva la integració de l'EGiBDH a les actuacions de cooperació que realitzen, ja sigui conjuntament amb l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD) com de forma independent.** En aquest sentit, es proposa continuar impulsant accions com les de sensibilització i formació a personal dels departaments, ja sigui en formats formals com en espais informals de treball, així com seguir assegurant la incorporació de l'enfocament en els projectes conjunts apalancats financerament per l'instrument de suport econòmic de l'ACCD. En aquest sentit la possibilitat d'aquest instrument per dotar de personal tècnic als departaments per realitzar projectes de cooperació pot ser una oportunitat per avançar en la integració de l'enfocament.
- 2) **Seguir impulsant la transversalització de la sostenibilitat ambiental a la cooperació i Coherència de Polítiques al Desenvolupament (CPD), alhora que s'exploren oportunitats per treballar els temes de medi ambient i acció climàtica de forma sectorial amb els departaments i unitats de la Generalitat amb expertesa en la matèria.**

2. Sobre la Coherència de Polítiques per al Desenvolupament

La Coherència de Polítiques per al Desenvolupament (CPD) és un principi recollit per la Llei de cooperació al desenvolupament, entesa amb relació als impactes que les actuacions no computables com a Ajut Oficial al Desenvolupament de l'Administració de la Generalitat tenen en els països socis (article 7.2). El Pla director 2019-2022 planteja iniciar un camí per tal que la coherència de polítiques vinculi tota l'activitat del Govern al desenvolupament sostenible, inclosos els drets humans, l'equitat de gènere, la pau i el foment de societats democràtiques i multiculturals.

Principals resultats de l'avaluació sobre la Coherència de Polítiques per al Desenvolupament:

- El grau d'avenç en matèria de CPD es veu limitat per dos aspectes. Per una banda, per la manca de concreció al Pla director sobre objectius específics, indicadors o fites concretes a aconseguir en CPD, i per altra banda, per l'absència de memòries o informes de seguiment de les realitzacions qualitatives del Pla director, les quals no tenen una translació en AOD, com és el cas del treball en coherència de polítiques per al desenvolupament.
- A mig termini d'implementació, s'ha avançat en totes 7 actuacions contemplades al Pla director, tot i que de forma desigual. Les actuacions on s'ha treballat més intensament i on sembla que s'ha fet més progrés a mig termini serien les relatives a l'impuls de la compra pública socialment responsable i a l'elaboració del Full de ruta sobre Coherència de Polítiques per al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya, per al qual s'ha aconseguit el compromís polític, i ha estat inclòs com a una fita a assolir al Pla de Govern de la XIV Legislatura. S'identifica que el treball en empresa i drets humans s'ha vehiculat principalment a través de l'acció en compra pública responsable, i en menor mesura, de l'acció en internacionalització responsable de les empreses.
- Les principals limitacions identificades per avançar en CPD són: 1) el desconeixement dels departaments del principi de coherència de la Llei de cooperació i de la Coherència de Polítiques per al Desenvolupament Sostenible (CPDS); 2) el fet que l'avenç en CPD depèn del grau d'obertura dels departaments a incorporar aquest enfocament a les seves polítiques; i 3) la manca d'informació de què disposen les unitats de cooperació per poder identificar millor necessitats dels departaments en CPD i les oportunitats existents. En tot cas, es valoren positivament els Plans de treball com una eina que ha ajudat a superar en certa mesura aquestes limitacions.

Recomanacions sobre la Coherència de Polítiques per al Desenvolupament :

- 3) **Aprovar el Full de ruta de Coherència de Polítiques per al Desenvolupament de la Generalitat**, previst en el Pla director, de forma que permeti establir un marc conceptual comú sobre CPD en el sí del Govern, enfortir les capacitats i coneixements en CPD, i impulsar actuacions específiques a curt i mig termini en aquelles polítiques amb més potencial d'impacte exterior.
- 4) **Realitzar informes específics de seguiment en matèria de CPD que puguin acompanyar les memòries d'AOD anuals**. Un cop adoptat el Full de ruta de coherència de polítiques per al desenvolupament, aquests informes es podrien incloure com a part de mecanisme de seguiment i retiment de comptes del mateix.
- 5) **Mantenir la CPD dins dels plans de treball conjunts amb els departaments (o altres mecanismes de coordinació i col·laboració que es puguin definir) establint objectius específics i actuacions concretes considerant les oportunitats existents**. Un cop estigui aprovat el Full de ruta, els plans de treball amb els departaments hauran de desplegar anualment de forma concreta les línies d'actuació que s'hi identifiquin.
- 6) **Continuar amb les accions de sensibilització i formació al personal dels departaments en matèria de CPD**. Per les actuacions de sensibilització i/o formació caldrà incorporar tant personal tècnic com càrrecs polítics com a públic objectiu.
- 7) **Incrementar els recursos humans dedicats a la coherència de polítiques per al desenvolupament, amb la finalitat, entre d'altres, de que es puguin dinamitzar els espais de coordinació (CCD, CICD i CCEL) i d'aprofitar els espais de concertació amb els departaments per avançar cap a una coherència més robusta**.

C. PARTICIPACIÓ A LA DIAGNOSI D'AQUEST EIX DE DEBAT

Les següents preguntes pretenen orientar les aportacions en la fase de diagnosi per aquest eix de debat:

- *En quina mesura compartiu les recomanacions de l'avaluació en relació amb aquest eix de debat? Quines recomanacions considereu que són les més rellevants? Es podrien enriquir o concretar les recomanacions plantejades per l'avaluació?*
- *Creieu que hi ha altres elements de diagnosi sobre aquest eix de debat no contemplats als resultats de l'avaluació que s'haurien de considerar? Quins serien?*